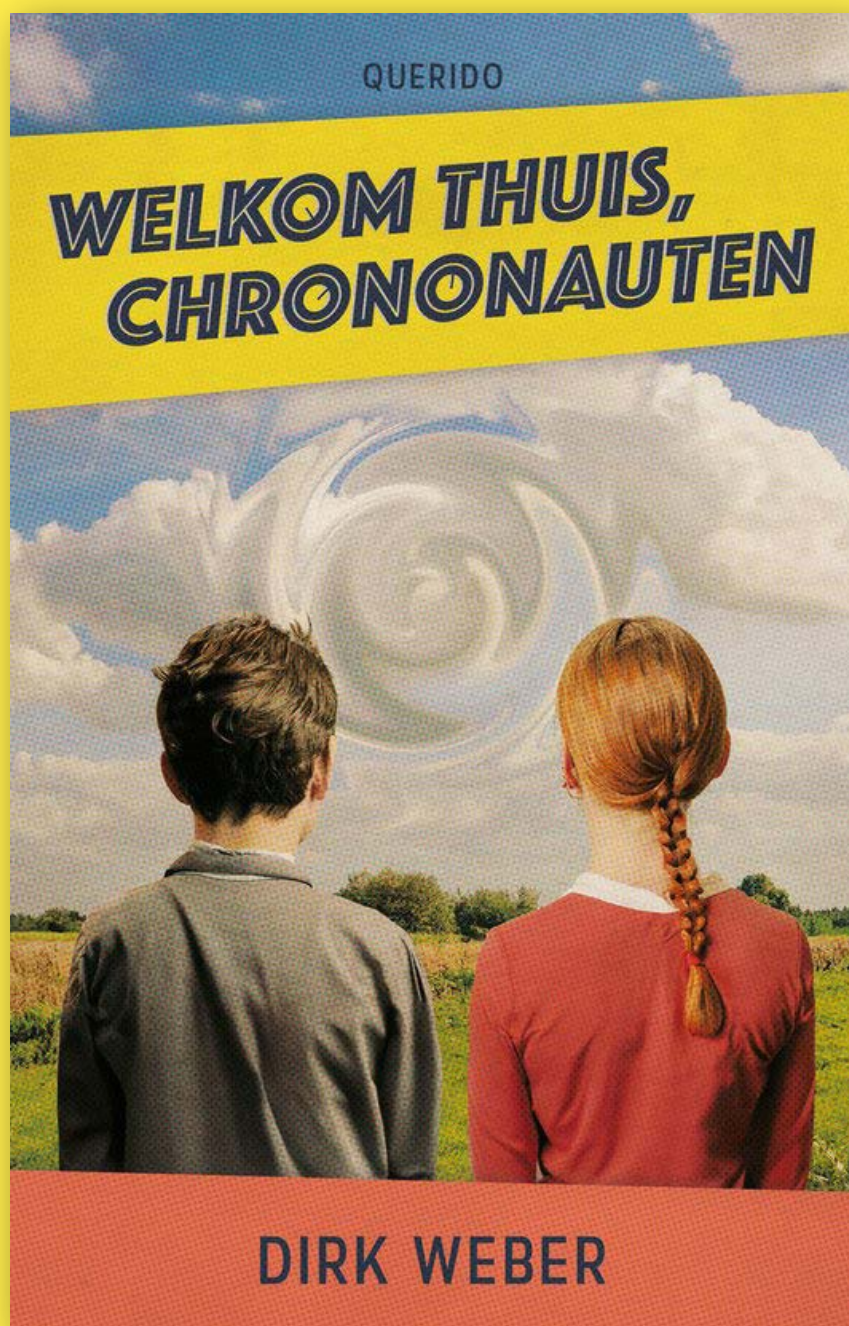

LESBRIEF

BIJ **WELKOM THUIS, CHRONONAUTEN**
VAN **DIRK WEBER**

Jonge Jury 2026

LEESFRAGMENT 1

Welkom thuis, chrononauten van Dirk Weber

Eekhoorns en een meisje

Woensdag 23 mei 1951

Bijna iedere dag kwam Barend in het parkje om zijn brood te eten en te tekenen, om even buiten in het licht te zijn en om de sigarenrook van Johan, de voorman in het magazijn, te ontlopen. De middagpauze was zijn tijd, hij kreeg er niet voor betaald. Hij legde de pinda's naast zich op de bank en at zijn brood.

Pas toen hij klaar was met eten kwamen de eekhoorns de pinda's halen. Ze kenden hem, maar nog waren ze op hun hoede. Vlak na elkaar sprongen ze vanuit de boom achter het bankje naar de rugleuning, wachtten en keken, hij zag het vanuit zijn ooghoek. Het tikken van de nageltjes op de houten bank en dan de snelle beweging naar de zitting om een pinda te pakken. De kleine nam er eentje mee en at hem boven op de rugleuning. De grotere was brutaler. Hij at de pinda's waar hij ze vond, knaagde ze open en liet de schillen in kleine snippers tussen de spleten van de bank vallen.

Doordat hij zich plotseling uit de voeten maakte wist Barend dat er iemand aankwam. Hij draaide zich naar links en zag dat er een meisje op het andere bankje was

gaan zitten. Ze keek hem aan en hij keek snel weg. Het was het meisje uit het veilinghuis.

Om zich een houding te geven pakte hij zijn tekenboekje en probeerde de schets die hij eerder die dag begonnen was af te maken, maar hij verpestte hem. Een nieuwe tekening mislukte ook en hij was blij dat de kerkklok van de Sint-Christoffel sloeg. Snel veegde hij de pindaschillen van de zitting en stak zijn schetsboek in zijn jaszak. Hij stond op en sloeg de kruimels van zijn jas, deed alsof hij keek of hij niets vergeten was, alleen om even kort naar het meisje te kijken. Ze ving zijn blik en keek hem aan.

Er zijn meisjes die je het gevoel geven dat je je moet schamen voor je kijken, dat het zelfs als je maar heel even kijkt ongepast is. Ze kijken je boos of neerbuigend aan, trekken hun mondhoeken omlaag of rollen met hun ogen. Er zijn ook meisjes die verlegen zijn, of doen, en weggijken. Opzij zoals een hond doet, of omlaag, alsof ze straf krijgen. Dit meisje keek hem aan met een blik die hij niet kon lezen. Hij voelde dat hij rood werd, keek weg en liep snel naar de uitgang van het parkje.

De kostganger

Donderdag 24 mei 1951

‘Tot morgen, jongen,’ zei Johan terwijl hij de deur van het magazijn op slot draaide.

Het was een lange dag geweest en Barend was moe.

In de Kerkstraat gingen de laatste winkels dicht, op de Ganzenmarkt waren de kramen al opgeruimd. De meeste mensen hadden haast om naar huis te gaan; Barend niet. Het was vijf uur en om half zes moest hij thuis zijn voor het avondeten. Omdat het maar een kwartiertje lopen was had hij tijd om een omweg te maken. Hij slenterde door de stad en dacht aan het meisje uit het plantsoen.

De tafel was al gedekt en juffrouw De Laat, zijn hospita, stond achter het fornuis en keek even om toen hij binnenkwam. Een korte blik, altijd half keurend, een knikje toen hij haar groette. Boven, op zijn kamer, boende hij zijn handen met de nagelborstel tot ze schoon en roze waren – zo had ze het graag – en wachtte tot de etensbel ging.

Juffrouw De Laat had vijf kostgangers, maar vanavond waren er naast Barend maar twee. Hugo en An-

dries hadden een kamer op de tweede verdieping en Barend zag ze alleen tijdens het eten. En omdat ze tijdens het eten niet praatten en ze elkaar alleen op de trap naar boven soms tegenkwamen waren ze vreemde bekenden, als mensen die elkaar iedere dag tegenkomen in de tram naar hun werk.

Het pension van juffrouw De Laat was zijn laatste kans. Alleen omdat Aart een goed woordje voor hem gedaan had mocht Barend er wonen en hoefde hij niet terug naar het pleegtehuis. Mevrouw De Laat was niet onaardig, wel streng. Hij wist dat ze geen moment zou twifelen om hem terug te sturen naar het pleeghuis als hij zich niet aan haar regels hield en dat hij daar zou moeten blijven tot hij achttien was. Daarom deed hij wat ze vroeg en klaagde hij niet, ook al vond hij die regels van haar veel te streng. De wekelijkse kamerinspectie, het werk dat hij in huis moest doen, van helpen met koken en boodschappen doen tot ramen zemen. Alsof hij geen huur betaalde. Maar hij had geen keus en de andere bewoners lieten hem in ieder geval met rust.

Beneden aan de trap rinkelde de bel. Negen uur. Licht uit. Daar hield Barend zich niet aan. Als hij zijn bedlampje achter zijn bed op de grond zette had hij net genoeg licht om te lezen of te tekenen, maar was het door het raampje boven de deur in de gang niet te zien. Soms lag hij alleen maar wakker en dacht hij aan vroeger of piekerde hij over later en brandde het lampje alleen maar omdat hij het niet eens was met de regel. Of omdat hij zich in het donker verloor in gedachten en zich zo eenzaam voelde dat hij moeite had met ademen. Omdat hij het licht nodig had om zich veilig te voelen, een vuurtoren voor een schip in een storm.

Een uitnodiging

*Dinsdag 29 mei 1951 en
maandag 4 juni 1951*

Hij had op haar gewacht, gehoopt dat ze zou komen, maar ze verraste hem toen ze plotseling naast hem op het bankje ging zitten.

‘*Echinacea angustifolia*,’ zei ze.

‘Barend,’ zei hij.

Ze lachte. ‘Zo heet de bloem die je getekend hebt.’

Ze wees naar de schets die hij gemaakt had van de bloemen in het perkje. Bloemen die eruitzagen als kleine zonnebloemen met een groot hart en langwerpige afhangende bloembladeren. ‘Ik heet Elodie.’

Hij had die naam nooit eerder gehoord, maar hij paste bij haar. Hij knikte dom.

‘Mag ik je tekeningen zien?’ vroeg ze.

Hoe kon hij het haar weigeren? Ze nam zijn boekje aan. Ook haar handen waren mooi. Cellohanden. Ze opende het tekenboekje en bladerde erdoorheen alsof het iets bijzonders was, het schetsboek van een beroemde kunstenaar, maar haar gezicht verraadde niet wat ze van zijn tekeningen vond. Een knikje toen ze bij de laat-

ste tekening aangekomen was en het boekje aan hem teruggaf.

‘Dank je.’ Geen compliment, geen kritiek.

Wat kon hij zeggen? ‘Teken je zelf ook?’

Ze schudde haar hoofd. ‘Nee, ik kijk alleen.’ Ze stond op en glimlachte. ‘Dag Barend.’ Toen liep ze weg.

Woensdag en donderdag was ze niet in het parkje, vrijdag regende het en ging hij zelf niet. Zaterdag was het zo druk op zijn werk dat hij geen pauze kon nemen. Maandag had hij de hoop al bijna opgegeven. Het was guur en hij had het koud en zijn pauze was bijna om toen ze vanaf de Cornelis de Houtmanstraat het parkje in kwam lopen. Ze had een hoedje op en droeg een lange jas met een ruitjespatroon waardoor ze er van afstand ouder uitzag dan ze was. Ze ging op het andere bankje zitten, knikte even naar hem en haalde toen een pocketboek tevoorschijn. Hij wilde haar niet storen maar had gehoopt dat ze hem iets meer aandacht zou geven; dacht hij niet al bijna een week aan haar? Pas toen hij opstond om terug naar zijn werk te gaan keek ze op uit haar boek.

‘Je zou je tekeningen een keer aan mijn baas moeten laten zien.’

‘Waarom?’

‘Hij heeft er verstand van en ik denk dat hij ze mooi vindt.’

Barend haalde zijn schouders op. Wat had hij eraan dat haar baas zijn tekeningen mooi vond.

‘Tot hoe laat werk je?’

‘Tot vijf uur.’

‘Kom morgen, na je werk. Binnensingel 53.’ Ze glimlachte en knikte en ging toen verder met lezen.

Moest hij zeggen dat hij geen zin had of dat hij om half zes moest eten? Hij zei niets en ging snel naar zijn werk.

Twijfel

Dinsdag 5 juni 1951

De hele dag had Barend getwijfeld tussen gaan en niet gaan. Hij had een extra schetsblok naar zijn werk meegenomen met tekeningen waar hij tevreden over was, om indruk te maken op Elodie. Hij had een schets gemaakt van haar en ook al was hij best goed gelukt, nu twijfelde hij om hem te laten zien. Het was een beetje zielig, misschien zelfs een beetje eng. Dat ze aandacht voor hem had betekende niets. Want zonder bijbedoeling deed iemand die eruitzag zoals zij niet aardig tegen iemand zoals hij. Dat hij twijfelde aan de goede bedoelingen van volwassenen, en zij was bijna volwassen, was niet zijn schuld.

Anderhalf jaar geleden was Jenna overleden en een dag na de begrafenis had haar vriend Aart hem verteld dat Jenna niet zijn moeder was, maar zijn tante. Dat zijn echte moeder, hij was haar naam vergeten, hem net na zijn geboorte bij Jenna achtergelaten had en was verdwenen. Zelfs Jenna wist niet wie zijn vader was. Omdat Aart niet voor hem kon zorgen en er verder geen familie was, moest hij het huis uit en werd hij ondergebracht bij een pleeggezin.

Hij was altijd blij geweest dat Jenna zijn moeder was. Hij was trots op hoe ze was en nooit had hij gevoeld dat hij haar zoon niet was. Ze leken op elkaar, hielden allebei van tekenen en muziek, van regen en gember. Ze lachten om dezelfde dingen. Waarom had ze het hem nooit verteld? De pleegouders waar hij terechtkwam vonden hem slecht opgevoed en dwars. Hij wás ook dwars, want hij miste Jenna verschrikkelijk en tegelijk was hij boos omdat ze hem alleen achtergelaten had. In het volgende pleeggezin waren ze hem nog eerder zat en zo kwam hij in een pleegtehuis terecht.

Alles wat thuis gewoon was geweest moest hij afleren. Jenna had hem als een gelijke behandeld. Ze deed niet alsof hij volwassen was, maar ze luisterde wel naar wat hij te zeggen had en als hij gelijk had gaf ze dat toe. In het pleegtehuis probeerden ze het weinige dat hij nog had uit te wissen. *Zo doen we dat hier niet.*

Bij juffrouw De Laat was het beter én slechter. Beter omdat ze minder op hem lette en hij meer zijn gang kon gaan. Slechter omdat hij in een huis vol volwassenen woonde en zich vaak verloren en alleen voelde. Voor volwassenen was hij een kind naar wie je niet hoefde te luisteren. Daarom was het logisch dat hij mensen niet zomaar vertrouwde, zeker niet als ze eruitzagen als Elo-die. Als je eruitzag zoals zij moest je jongens zoals hij negeren, want een beetje aandacht was als een stuk worst voor een zwerfhond; ze zou niet meer van ze afkomen.

Na zijn werk was hij naar de Binnensingel gelopen, maar nog voor hij er was had hij zich bedacht en was hij omgekeerd. Hij was nog net op tijd voor het avondeten.

Mona Lisa

Woensdag 6 juni 1951

Vreemd. Er stond iemand bij de voordeur van de winkel, maar het was tien voor acht en de winkel ging pas om negen uur open. Zelf begon Barend om acht uur, Johan was altijd iets eerder. Toen hij dichterbij kwam herkende hij Elodie.

‘Ik dacht dat je gisteren zou komen,’ zei ze half teleurgesteld, half beschuldigend.

‘Ik was ziek,’ loog hij.

‘En nu ben je weer beter?’ Haar stem was anders. Harder. Niet bezorgd, eerder wantrouwend.

‘Ja.’

Ze knikte. ‘Kom vanmiddag,’ zei ze. ‘Half zes.’ En toen liep ze weg. Ze klonk als de baas, het was geen vraag.

Barend keek haar na, en pas toen hij zich omdraaide zag hij dat Johan binnen voor de winkeldeur stond. De deur ging open, het belletje rinkelde.

‘Jeminee,’ zei Johan. Hij bekeek Barend alsof hij hem voor het eerst zag. ‘Hoe kom je dáár nou aan?’

Barend schudde zijn hoofd en stapte langs Johan de winkel binnen en liep naar achter. In het magazijn trok

hij zijn stofjas aan, pakte het klembord met de pakbonnen.

‘Niet eerst een kopje koffie?’ vroeg Johan.

‘Ik moet die dingen van gisteren nog doen.’

‘Ja, ja, maar de dag is nog lang. Even over die vriendin van je...’

‘Ze is mijn vriendin niet.’

‘Ook goed, maar wat moest ze van je?’

‘Ik was onze afspraak vergeten.’

‘Met háár? Niet!’

‘Ik was ziek.’

‘Wat maakt dát uit? Zelfs als mijn benen eraf waren, ik zou gaan kruipen. Hoe heet ze?’

‘Welke moet eerst?’ Barend wees op de kisten die bij de ingang stonden.

‘Hè? O, de moeren en bouten en de schroeven, dan de spijkers en dan het hang-en-sluitwerk. Wat voor een afspraak had je met haar?’

Barend reageerde niet meer, hij pakte het breekijzer en wrikte het deksel van de eerste kist open. Tussen vellen geolied papier lagen de lange moeren en de draadeindes, in bruinkartonnen dozen zaten de kleine maten.

Johan bleef maar om hem heen drentelen en Barend probeerde hem te negeren, zelfs toen hij achter hem kwam staan en zachtjes zong: ‘Ik heb de Mona Lisa ook gezien, dat was voorwaar een droom. Maar mooier dan dit mooiste schilderij, ben jij, mijn lieveling, ben jij.’

Barend boog zich nog dieper over de kist, voelde hoe zijn wangen rood werden. Johan zag het ook. Hij sloeg Barend op de schouder en liep toen lachend weg.

Barend probeerde zich te concentreren. Hij telde de spullen in de kist, controleerde op de bon het aantal en

zette een krul als het klopte. M8 x 55, 50 stuks. M8 x 60, 50 stuks... Hij vouwde de vette papieren op, diepte een nieuw doosje op uit de kist.

Hoe wist ze dat hij hier werkte? Was ze hem gevolgd? En waarom zou iemand als zij hem volgen? Hij hoefde niet te gaan maar hij was nieuwsgierig, en erg veel te verliezen had hij niet. Hij zou gaan, maar hij had nog negenhalf uur om zich te bedenken.

LESMATERIAAL BIJ WELKOM THUIS, CHRONONAUTEN VAN DIRK WEBER ”””

OPDRACHT 1 ⌚ 40 min. (incl. leestijd)

Lees het eerste fragment. In dit fragment lees je over Barend en zijn ontmoeting met Elodie.

- Het fragment speelt in 1951. Waar merk je dat aan? Noem minimaal vier elementen uit het fragment.
- Houd jij van verhalen die in het verleden spelen? Waarom wel of niet?
- Beschrijf de sfeer van dit fragment in vijf zinnen. Hoe ziet het er in de omgeving van Barend uit?
- Maak een papieren of digitaal moodboard. Op dit moodboard probeer je de sfeer uit het fragment zo goed mogelijk uit te beelden met verschillende soorten afbeeldingen. Denk aan: kleuren, interieur, straatbeeld, kleding enzovoorts.
- Schrijf een korte verantwoording bij je moodboard. Leg je keuzes uit.

OPDRACHT 2 ⌚ 20 min.

Barends hospita wil om negen uur de lichten uit hebben. Als protest tegen deze regel laat Barend soms expres zijn lampje branden.

- Herken jij deze vorm van protest? Wat doe jij als ‘stil protest’?
- Het zou ook kunnen dat Barend het lampje laat branden omdat hij bang is. Welke redenen heeft Barend volgens jou om bang te zijn? Noem er twee.
- Wat denk jij? Is het bij Barend vooral protest of vooral angst? Waarom denk je dat?
- Maak een playlist van zeven liedjes die Barend zouden kunnen helpen in zijn angst of boosheid.
- Schrijf een korte verantwoording bij je playlist. Leg per lied uit waarom je ervoor gekozen hebt. Waarom zou dat lied Barend kunnen helpen?

LEESFRAGMENT 2

Welkom thuis, chrononauten van Dirk Weber

Afscheid

Zondag 7 oktober 1951

‘Zullen we het nog één keer doornemen?’ vroeg Lize.

Barend schudde zijn hoofd. Hij wist wat hij moest weten, en alles wat hij niet wist zou hij ook met een keer extra oefenen niet onthouden. Hij sloeg de map dicht en schoof hem over de tafel naar haar toe.

Lize was zenuwachtig voor morgen, en hij begreep het. Hij had gezien hoe Coby eraan toe was toen Jacob weg was, ze hadden samen Jacob gezien toen hij terugkwam. Barend had Lize verteld over zijn bezoek aan Oscar, maar niet dat hij dacht dat het verhaal niet klopte of dat de meester de waarheid niet sprak, want hij wist dat ze slecht sliep en zich druk maakte om van alles.

De middag hadden ze allebei vrij, en omdat Barend niet in het veilinghuis wilde blijven gingen ze naar de middagvoorstelling in de bioscoop van *Toen stond de aarde stil*. Het was een spannende film en afleiding genoeg, maar hij hielp Lize niet erg omdat het niet goed afliep voor de hoofdpersoon. Klaatu was een buitenaardse reiziger die naar de aarde was gekomen om mensen te helpen, maar hij werd verkeerd begrepen en neergeschoten.

Na het eten gingen ze nog even naar de woonkamer om een spelletje te spelen. Tot vandaag had hij weinig last gehad van zenuwen, maar die van Lize waren besmettelijk en om acht uur ging Barend naar zijn kamer. Op de gang stonden ze nog even tegenover elkaar, maar hij wist niet wat hij zeggen moest, of hoe. Hij wilde haar vasthouden, maar verder dan haar hand kwam hij niet.

‘Doe voorzichtig,’ zei ze.

‘Tot woensdag,’ zei hij.

Voor het geval hij zou verdwalen in 1813 schreef hij een brief aan Lize met alles wat hij haar had willen zeggen als hij het had gedurfd. Voor het slapengaan legde hij de envelop onder zijn hoofdkussen. Als hij niet terugkwam zouden ze zijn kamer ontruimen en de brief vast wel vinden.

Het vertrek

Maandag 8 oktober 1951

Barend klopte op de deur en wachtte. Even later hoorde hij de voetstappen in het gangetje achter de deur. De sleutel werd omgedraaid en de meester deed open. De gang was smal en even stonden ze ongemakkelijk dicht op elkaar toen de meester de deur achter hen op slot draaide. Daarna ging hij Barend voor, de gang door en de steile trap op naar de zolder.

De zolder rook naar onweer. De deur van het vierkante hok stond open en een zacht schurend geluid kwam erdoor naar buiten.

De meester wees naar een stoel. 'Je kan je kleren daar leggen,' zei hij.

Barend kleepte zich uit en voelde zich ongemakkelijk. Zelfs bij Ava was er een kamerscherm. Maar de meester keek toe hoe hij zijn schoenen, sokken, broek en hemd uittrok tot hij uiteindelijk in het pak voor hem stond.

'Geen ring, ketting, horloge?'

'Niets.'

'De vijf w's: *wanneer, waarheen, wie, wat, waar*. Duidelijk?'

Barend knikte.

‘Goed. Als je aankomt kan je je verward voelen. Zorg dat je veilig bent, drink veel water of melk en benader de *wie* niet voor je helder kan denken.’ De meester klonk nu echt als een meester en het was een les die ze al eerder doorgenomen hadden.

In het hok was de opening duidelijk te zien: een cirkel van bijna een meter doorsnede waarbinnen de lucht rimpelde als water in de wind.

‘Controleer jezelf nog even.’

Barend ging met zijn handen door zijn haar, voelde in zijn oren, ging met zijn tong door de binnenkant van zijn mond. Leeg. Hij ging langs zijn eigen lichaam zoals wanneer je iemand fouilleert, maar er was niets behalve het pak. Toen hij bij zijn blote voeten aangekomen was (ook de onderkant niet vergeten), knikte hij. ‘Klaar.’

‘Goede reis, Barend. Tot snel.’

Barend deed zijn mond open en geeuwde tot hij zijn oren hoorde klikken, en ging het hokje binnen. Hij stak zijn handen uit naar de opening. Hoe dichterbij hij kwam, hoe groter de weerstand werd, zoals wanneer je twee magneten met dezelfde polen tegen elkaar aan probeert te drukken. De lucht werd vloeibaar en daarna als gelatine. En juist toen de lucht in de cirkelvormige opening hard als glas leek, plooidde hij naar buiten als een enorme zeepbel die door een onzichtbare ring naar buiten stulpte, langs zijn armen naar hem toe kwam en hem inkapselde. Zijn bovenlichaam, zijn hoofd, de rest van zijn lijf. En toen hij helemaal door een laag lucht was omvat, begon de opening aan hem te trekken. Hij wankelde naar voren, keek naar de vervormde ruimte buiten de bel waarin hij zat. Eén stap nog, toen trok de opening

hem van zijn voeten, werd hij opgepakt en viel hij voorover het gat in.

Hij voelde de druk op zijn oren, het geruis dat groeide tot gedonder, de beweging als wanneer je onder water in de branding zwemt. Hij kreeg nauwelijks adem, kon niet kijken. Zo moest het voelen als je verdronk. Het schuurde en schaafde. Het knelde en klemde. Het werd donker en er was geen voor of achter, geen boven of beneden. Hij hapte naar adem, maar er was geen lucht. Hij ging stikken.

Ver weg in het donker gloeide een rood lichtje op, het groeide tot het gloeide als zonlicht achter je gesloten oogleden. Barend hapte zwoegend naar adem – en ineens ontplofte het rode licht in veelkleurige scherven als in een caleidoscoop. Alles om hem heen had kleur, het kolkte om hem heen.

De bron, waar de weerstand het grootste was, daar moest hij heen. Hij bewoog, waadde, zwom, en toen hoorde hij het, zoals je hoort waar de wind vandaan komt als je je hoofd draait, en hij ging tegen het hardste geluid in.

Hij kneep zijn ogen tot spleetjes en zocht naar de afwijkende plek, het licht in het donker, het donker in het licht en hij zag de opening aan de andere kant, het wak in het ijs. Het was nog ver. Zijn hart bonsde in zijn hoofd maar hij gaf het niet op, hij leunde tegen de stroming in als tegen een storm op het strand. Steeds iets dichterbij de ronde vlek. Hij stak een hand uit, hij leunde, duwde.

Toen draaide alles om, greep de opening hem, zoog hem op en smet hem aan de andere kant naar buiten.

1813

Dinsdag 5 oktober 1813

Hij lag heel stil, durfde zich niet te bewegen, bang dat hij dan zou voelen dat hij gebroken was. Zijn oren floten, zijn hart bonsde en ademhalen ging moeilijk alsof er iemand op zijn borst zat. Hij lag op de grond, zijn linkerhand op zand en gras, zijn andere hand op zijn buik. Het zand was klam en koud. Hij deed zijn ogen voorzichtig open maar het bleef donker. Niet donker, schemerig.

Voorzichtig ging hij overeind zitten. Hij was buiten, niet meer op de zolder, niet meer in de stad. Er was een rivier, een oever en aan de overkant waren weilanden en een paar verdwaalde huisjes. Hij draaide zich om en ook daar was een rivier, een bredere dan aan de andere kant. Hij begreep het niet, moest weer gaan liggen en pas na een tijdje snapte hij dat hij op een klein eilandje zat, een zandbank met wat struiken. De loop van de rivier moest sinds de vorige reis veranderd zijn, waardoor de opening niet meer aan de kant van de rivier was, maar er middenin. Hij zou door het water moeten om op de kant te komen. Hij wilde niet, maar hier kon hij niet blijven.

Het water was bijtend koud en hij hoopte dat het on-

130

diep was, dat hij naar de overkant kon lopen, maar een meter van de kant kwam het al tot zijn knie en nog een meter verder reikte het halverwege zijn bovenbeen. Nog een stap verder verdween de bodem en viel hij voorover in het water.

Het water trok aan hem, naar beneden en opzij en naar het midden van de rivier. Hij kon niets anders doen dan zwemmen en proberen een stukje stroomafwaarts de andere oever te bereiken.

Dat leek te lukken, hij voelde dat zijn knieën de bodem raakten en dat hij weer kon gaan staan. Maar zijn voeten raakten verstrikt in de waterplanten en hij viel voorover. Hij kwam weer overeind, en nu slaagde hij erin op de kant te kruipen. Hij voelde zijn voeten niet meer, zijn handen leken van rubber en hij klappertandde onbeheersbaar.

Iets verderop langs de oever stond een boerderijtje. Er brandde licht en er kwam rook uit de schoorsteen.

Hij klopte aan en een oudere vrouw deed open. Hij probeerde iets te zeggen maar hij klappertandde te erg en daarom wees hij naar de rivier.

‘Jongen toch!’ Ze liet hem binnenkomen, zette hem op een krukje bij een vuurtje in de schouw en gaf hem een doek om zich te af drogen. De vrouw verdween en kwam terug met droge kleren.

‘Dank u, mevrouw. Voor uw hulp. Ik ben overboord gevallen, ze hebben het niet gehoord en zijn doorgevaaren.’

‘Je komt van ver, ’k hoor ’t,’ zei ze, maar ze klonk alsof ze zelf van ver kwam en ondanks de oefeningen had hij moeite haar te verstaan. ‘En wat zijn je plannen?’

‘Misschien kan ik ze morgen terugvinden in de stad.’

‘Je ziet bleekjes. Wil je wat eten of drinken?’

‘Tets drinken graag.’

Ze schonk hem een beker lauwe melk in, vetter en zoeter dan hij gewend was, maar het smaakte hem goed.

‘Wilde je nu nog naar de stad?’

‘Misschien. Maar ik ben bang dat ik het schip in het donker niet terug kan vinden.’

‘Nou ja, je kan vannacht wel hier blijven. Je kan slapen in de stal.’

Wat een geluk dat hij hier, bij deze vrouw, aangeklopt had. Hoeveel mensen zouden iemand zoals hij, nat en zonder kleren, die raar praatte, binnenlaten?

Het was nog vroeg, maar hij ging naar de stal en maakte een soort bed in het stro en kleepte zich om in de droge kleren die hij gekregen had. Zijn pak hing hij te drogen over een balk. Het was donker en stil en Barend lag lang wakker. Hoe laat was het thuis?

In het donker luisterde hij naar de muizen die ritselden in het stro en dacht aan zijn opdracht. Hij was warig maar hij was de *wie* en de *wat* niet vergeten, en hij wist ook nog wie hijzelf hier was, hij had het verhaal genoeg geoefend met Lize. Eerst moest hij de begraafplaats bezoeken en kijken of hij ongemerkt in het grafhuisje kon komen. Het was zinloos om de schilderijen op te halen als hij ze niet veilig kon verbergen.

Hij was zenuwachtig en gespannen en het liefst zou hij nu naar de stad gaan, maar hij kon niet anders dan wachten tot de volgende dag begon. Hij sloeg de deken om zich heen, woelde tot hij een fijne kuil in het stro had. Hij deed zijn ogen dicht en terwijl hij dacht aan de volgende morgen viel hij in slaap.

OPDRACHT 3 ⌚ 20 min.

Lees het tweede fragment. In dit fragment lees je hoe Barend zijn tijdreis begint.

- Waaruit kun je opmaken dat Barends tijdreis niet zonder gevaren zal zijn? Noem twee voorbeelden uit het fragment.
- Wat hoort, voelt, ruikt en ziet Barend allemaal als hij in de portal zit?
- Barend moet een opdracht vervullen in het verleden, in 1813. Hierover kom je deels wat te weten in het fragment. Wat weet je al over zijn opdracht?
- Stel je voor dat je, net als Barend, zelf op zo'n tijdreis zou mogen gaan. Je zou dus reizen van 1951 naar 1813.
 - Welke vragen zou je dan eerst aan de meester stellen? Welke antwoorden heb je nodig om genoeg vertrouwen te hebben?
 - Zou je willen gaan? Waarom wel of niet?
 - Wat is er zo fascinerend aan tijdreizen, denk je? Waarom zijn er zoveel boeken, films en series die over tijdreizen gaan?
 - Welke vijf voorwerpen mogen absoluut niet ontbreken in jouw tijdreisurvivalkit?
- Bespreek je antwoorden op de vorige vraag met een klasgenoot. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er?

OPDRACHT 4 ⌚ eigen invulling

Werk samen met een klasgenoot.

Vlak voor zijn vertrek gaan Barend en Lize naar de film *Toen stond de aarde stil*. Deze film bestaat echt.

- Zoek op waar de film *The Day The Earth Stood Still* uit 1951 over gaat.
- Wat is het genre van de film?
- Deze film heeft enkele overeenkomsten met het boek *Welkom thuis, chrononauten*. Noem er minimaal drie.
- Is *Welkom thuis, chrononauten* een boek dat volgens jullie goed verfilmd kan worden? Waarom wel of niet?
- Stel, jij mag als ontwerper de filmposter van de film *Welkom thuis, chrononauten* maken. Hoe ziet die filmposter er dan uit? Maak een mooie en creatieve poster op A3-formaat, waarop minimaal twee belangrijke scènes uit het boek te zien zijn.

JONGE JURY DOORLEESTIPS

Genoten van dit boek? Dan wil je deze niet missen:

Tijdrovers - Tanja de Jonge (2013)

Kroonsz - Marco Kunst (2014)

Tijdfixers - Davide Morosinotto (2024)